

Commissie Vlaams Energie- en klimaatplan

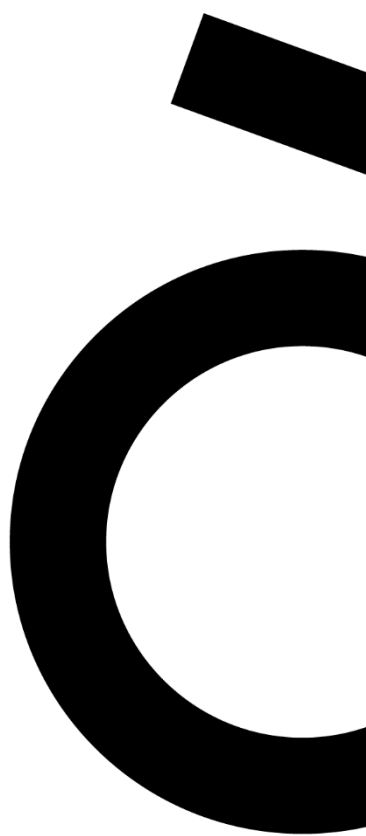
Hoorzitting

06 maart 2023

Je kent SAAMO van

- De Experten
- Noodkoopfonds (Dampoort Knapt Op)
- Papillon
- Woonmeter
- Klimaatstem van MIA
- HuurGoed, Goed Plan, Verhuurpromotor
- Buurzame Stroom
- Bouwblokrenovatie
- EnergyMeasures
- ...

SAAMO

Uitgangspunten

SAAMO samen
uitsluiting
aankijken

Context

Onze insteek:

Maatschappelijk kwetsbare gezinnen

Hamvraag

- Hoe geraken maatschappelijk kwetsbare gezinnen in betaalbare energiezuinige woningen?
- Hoe kunnen zij mee participeren in de energie- en klimaattransitie?

Wie?

- 20% laagste inkomens (+/- verhoogde tegemoetkoming)
- Ruimere groep: 20% tot 40%
 - Vb. alleenstaanden met gezinslast

Energiearmoede is meer dan een energieprobleem

3 klassieke oorzaken:

- Laag inkomen
- Hoge energieprijzen -> *link met klimaat*
- Slechte woonkwaliteit -> *link met klimaat*

1 nieuwe kijk

- Wie 'bezit' energie en wie niet? -> *link met klimaat*
 - *Multinational – burgercoöperatie – kwetsbare groepen*
 - *Wie heeft toegang tot hernieuwbare energie?*

Oorzaken aanpakken

Armoede of betalingsproblemen

- Hogere lonen en uitkeringen
- Compensaties voor de energierekening
- Beschermingsmaatregelen wanneer het misloopt

MAAR

Structureel probleem van slechte (energetische) kwaliteit van woningen. Ook dit moet je aanpakken!

Oplossing is nochtans al jaren gekend => isoleer de woning, beperk de energievraag.

Energietransitie vereist kapitaal

- Verduurzamen van woningen is nodig i.f.v. energietransitie
- Betekent isoleren en investeren in nieuwe technologieën
- Dit vereist:
 - Financieel kapitaal
 - Menselijk kapitaal (*organisatietalent, emotionele ruimte ...*)
 - Gedragsverandering
- Bestaande grote verschillen tussen huishoudens in kapitaal maar ook in eigendom (huurder/eigenaar)
- Energietransitie vergroot de reeds bestaande kloof

Matthëuseffect in het kwadraat

- Gezinnen met kapitaal investeren meer en vaker in verduurzaming woning dan armere gezinnen
- Gezinnen met lage inkomens geven daardoor relatief meer uit aan hun energierekening
- Verschil wordt nog versterkt door subsidies voor diegene die kunnen investeren
- Huurders kunnen niet investeren. Eigenaars willen niet investeren (split incentive).

Belangrijke boodschap

SAAMO samen
uitsluiting
aanpakken

Belangrijke boodschap

De huurmarkt is essentieel

- **Allerhoogste prioriteit** = sociale huisvesting
- **Essentieel** = inspanningen op private huurmarkt
- **Noodzakelijk** = doortastende maatregelen op lange termijn

Kwetsbare doelgroep is hoofdzakelijk huurder

=> Meer inspanningen nodig

De maatschappelijke winst van goed wonen

	Voorbeelden van maatschappelijke kost van slecht wonen	Voorbeelden van maatschappelijke winst van goed wonen
Fysieke gezondheid	Luchtwegenproblemen, astma ...	Betere fysiek, minder dokters- en medicatiekosten
Mentale gezondheid	Stress, depressie ...	Minder stress, beter in je vel
Financiële gezondheid	Onbetaalbare energiefacturen	Lagere energiefacturen
Sociale gezondheid	Sociaal isolement (bv. geen bezoek uitnodigen uit schaamte voor woonsituatie)	Meer kansen op stabiel sociaal netwerk
Maatschappelijke betrokkenheid	Moeilijker traject inzake onderwijs en arbeid (bv. afwezigheid door ziekte)	Meer kansen in het onderwijs of op de arbeidsmarkt

Investeren zal lonen

Maatregelen

SAAMO samen
uitsluiting
aankpakken

Sociaal wonen

Als klimaatmaatregel

- Het organiseren van sociale huisvesting = dienstverlening
- Voor gezinnen die niet op eigen kracht energiezuinig kunnen wonen
- 100%: impact - eigen Vlaams budget - eigen keuze
 - Professionele technische capaciteit bij SHM
 - Overtuigen van 1 verhuurder vs. veel verhuurders

Aanbeveling

- Massaal bijbouwen en renoveren
- Als maatregel in het VEKP en de lokale klimaatplannen
- BSO is geen maximum, maar een minimum
- Terug invoeren van sociale last

Private huurmarkt

Weinig maatregelen in VEKP

- EPC-traject op lange termijn:
 - Het zet de bakens
 - Maar is er nog niet in de praktijk
 - Nood aan lange termijn planning en duidelijkheid
- Wel 'renteloze' energielening, gekoppeld aan geconventioneerde verhuur

Private huurmarkt

Aanbeveling

- Openstellen van 'Mijn Verbouwpremie' voor verhuurders onder voorwaarden
 - Prijsbepaling
 - Min. Q + min. EPC-label
 - Bescherming zittende huurder
- Ontzorging en begeleiding
 - A tot Z begeleiding
 - Aanpakken van meergezinswoningen
- Verplicht conformiteitsattest
 - Verantwoordelijkheid niet bij de huurder leggen

Mijn Verbouwlening

Goede maatregel voor voorfinanciering

- Al jaren stappen vooruit
- Recent een grote stap achteruit
 - Rente als drempel voor velen uit laagste inkomensgroep
 - Deel van kwetsbare doelgroep bereik je niet met een lening
 - 6 op 10 van de doelgroep mag/kan niet lenen

Aanbeveling

- 0%-lening voor categorie 3 (minstens categorie 4)

Het Energiehuis

Waar liggen mensen wakker van?

- Niet rondkomen met het budget. Geen marge voor 'verrassingen'. (vb. weekbudget van €50)
- Stress, angst, onzekerheden

Waar zien we mogelijkheden in de dienstverlening?

- Periodes van de jaarafrekening
 - Analyse maken bij complexe energiesituaties
 - Duiding geven bij facturen en reden betaling
- Leren monitoren van verbruik
 - Eigen situatie meer in handen nemen
- Leren tools gebruiken
 - Vb. online klantenzone leverancier

Zich lokaal organiseren om toegankelijke en laagdrempelige dienstverlening te voorzien

The logo for SAAMO, featuring the word "SAAMO" in a bold, black, sans-serif font. To the right of the text is a large, stylized black graphic element consisting of a thick horizontal bar at the top and a large, open circle below it, resembling a stylized 'C' or a partial circle.

Noodkoopfonds

Goede maatregel voor kwetsbare doelgroep

- Nieuwe 'call' is goed

Aanbeveling

- Coördinerende rol voor het energiehuis (en niet voor het OCMW)
 - In de praktijk zelden bij een OCMW
 - Nodig bij samenwerkingen tussen kleine gemeenten
- Begeleiding
 - Mijn verbouwbegeleiding combineren met het noodkoopfonds (4de categorie)
 - Meer ruimte voor sociale begeleiding en coördinatie

Energietransitie

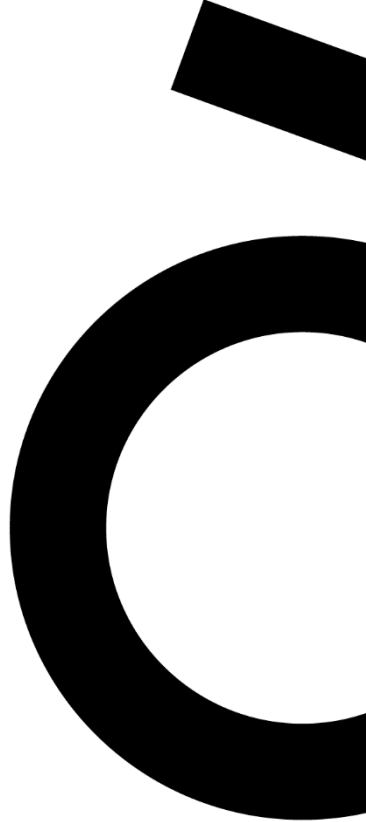
Energiegemeenschappen en energiedelen

Energiegemeenschap

- Voordeel: collectief, biedt kansen voor gezinnen die niet kunnen investeren
- Ongelijke situaties vermijden
 - Betrokkenheid en bescherming garanderen

Nood aan toepasbare regelgeving – plaats voor kwetsbare gezinnen

- Middel in strijd tegen energiearmoede
- SAAMO wil mee innoveren
- Burgercoöperaties denken mee sociaal
 - PowerUp (Eeklo)
 - Zonnepanelen op SH Otterbeek

SAAMO

Energiearmoedeplan

SODV's

- Herwerking o.w.v. digitale meter
- Uitgangspunt: schuldopbouw vermijden
 - Ook belangrijk: menswaardig leven en de basisbehoefte aan energie

Minimale levering

- Vraag naar automatisering

Kortingsbon huishoudtoestellen

- Tijdelijk toestellen met label E
- Aanbeveling: blijf prijs/kwaliteit en betaalbaarheid bewaken
- Op naar een retroactief systeem?

Meer info?

Stefan Goemaere

Opbouwwerker

E stefan.goemaere@saamo.be

M +32 (0) 474 91 96 65

Leen Smets

Opbouwwerker

E leen.smets@saamo.be

M +32 (0) 472 39 27 87

SAAMO

www.saamo.be